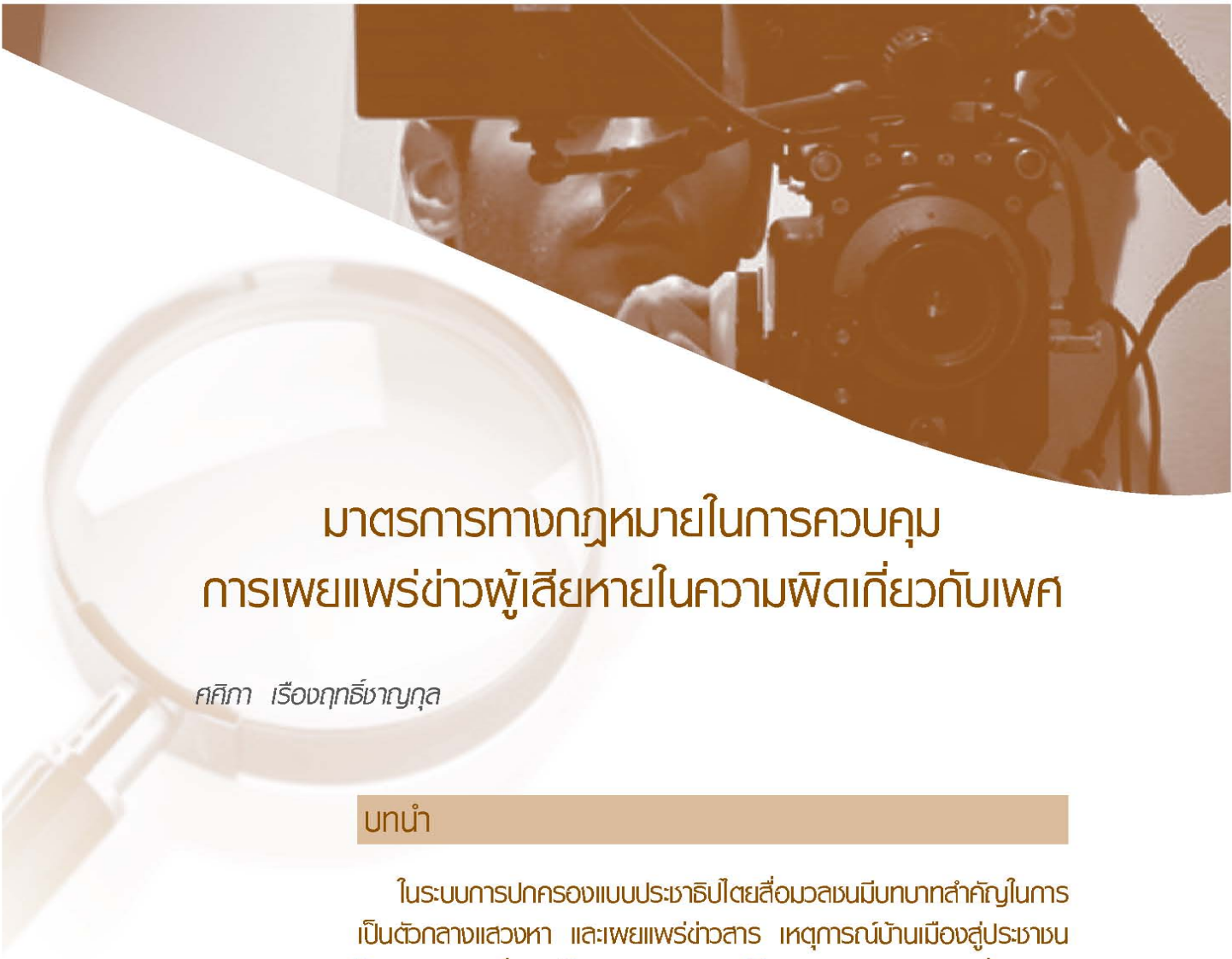

A person is shown from the chest up, holding a professional video camera. A large magnifying glass is superimposed over the left side of the image, focusing on the title text. The background is a solid light blue color.

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม การเผยแพร่ข่าวพัวเสียหายในความพิดเกี่ยวกับเพศ

ศศิกา เรืองฤทธิษานุกุล

บทนำ

ในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวกลางแสวงหา และเผยแพร่ข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมืองสู่ประชาชน โดยมุ่งหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะอันเป็นการตอบสนองสิทธิที่จะรู้ของประชาชนเพื่อให้ประชาชนนำข่าวสารมากำหนดหนทางในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างอิสระและปลอดภัย และทำให้ประชาชนมีเสรีภาพในการพูดหรือการพิมพ์โฆษณา ด้วยเหตุนี้จึงมีการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ซึ่งมีไม่เสรีภาพที่เด็ดขาด โดยหลักแล้วสื่อมวลชนมีข้อจำกัดในการเสนอข่าวเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิในชื่อเสียง เกียรติคุณและความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น

การที่สื่อมวลชนเผยแพร่ข่าวคดีความผิดทางเพศแม้จะเป็นการเผยแพร่ข่าวสารเหตุการณ์อันเป็นเรื่องราว หรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับคดีหรือเกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหา โจทก์หรือผู้เสียหาย ตลอดจนการดำเนินคดีอาญาโดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อเตือนให้ประชาชนระมัดระวังมิให้ตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิด และเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจ มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมถึงเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นการทำให้สมาชิกในสังคมเกิดความมั่นคง

ปลอดภัยในชีวิตและร่างกายอันเป็นประโยชน์ แก่สาธารณะ แต่คดีความผิดทางเพศ โดยเฉพาะ คดีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและความผิด ฐานกระทำความอนาจารมีความผูกพันอยู่กับชื่อเสียง ของผู้เสียหาย¹ และลักษณะการกระทำความผิด มีความเป็นส่วนตัวสูง การที่สื่อมวลชนเผยแพร่ ข่าวโดยเปิดเผยลักษณะการกระทำความผิดของ ผู้ต้องหาที่กระทำต่อผู้เสียหายอย่างละเอียดโดย ใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจ เผยแพร่ ภาพ ชื่อของผู้เสียหาย หรือหากมีการปิดบังภาพ หน้าตาบางส่วนและใช้นามสมมติ สื่อมวลชน กลับเสนอรายละเอียดอื่นเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย เช่น ภูมิลำเนา ชื่อบิดามารดา ชื่อสถานศึกษา ชื่อ สถานที่ทำงาน อันทำให้บุคคลที่อยู่แวดวงเดียวกัน หรือบุคคลที่รู้จักกับผู้เสียหายสามารถทราบได้ ว่าผู้เสียหายเป็นใคร ส่งผลให้ผู้เสียหายได้รับความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติคุณ สูญเสีย ความเป็นส่วนตัวและอาจตกอยู่ในอันตรายจากการแก้แค้นของญาติผู้ต้องหาหรือผู้ต้องหาเอง หากยังไม่ถูกจับกุม

ดังนั้นบทความนี้จึงศึกษาหาขอบเขตการ เสนอข่าวของสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดความสมดุล ระหว่างเสรีภาพในการเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน เพื่อตอบสนองสิทธิที่จะรู้ของสาธารณชนกับ สิทธิในชื่อเสียง เกียรติคุณและความเป็นส่วนตัว ของผู้เสียหายในคดีความผิดฐานข่มขืนกระทำ ชำเราและความผิดฐานกระทำความอนาจาร รวมทั้ง ศึกษากฎหมายลำดับรองที่มีการควบคุมการเผย แพร่ข่าวในลักษณะที่ละเมิดสิทธิในชื่อเสียง เกียรติคุณและความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายใน

คดีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและความผิด ฐานกระทำความอนาจารเพื่อจะได้ทราบถึงควมมี ประสิทธิภาพ และความครอบคลุมของกฎหมาย อันนำไปสู่การเสนอแนะมาตรการทางกฎหมาย ที่เหมาะสมต่อไป

1. แนวความคิดในการควบคุมการเผยแพร่ข่าว ผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศ

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าที่มี ลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเป็นมนุษย์ โดยมุ่งหมายให้มนุษย์แต่ละคนมีความเป็นอิสระ ในการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว² และดำรงชีวิต อย่างปลอดภัยและเป็นอิสระ ดังนั้นทางกฎหมาย ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงเป็นที่มาของสิทธิและ เสรีภาพของบุคคลซึ่งรวมถึงเสรีภาพในการ แสดงความคิดเห็นและสิทธิในความเป็นส่วนตัว

ในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนจะเป็นผู้กำหนดหนทางในการดำเนิน ชีวิตของตนเองซึ่งการที่ประชาชนได้รับทราบ ข่าวสารอย่างถูกต้องและครบถ้วนจะช่วยให้ ประชาชนกำหนดหนทางในการดำเนินชีวิตของ ตนเองได้ ด้วยเหตุนี้สิทธิของประชาชนที่จะได้ รับข่าวสาร (right to be informed) เป็นสิทธิ ขั้นมูลฐานอันนำไปสู่การยอมรับสิทธิในการรับรู้ ของประชาชน (people's right to know)³ โดยมีสื่อมวลชนเข้ามาเป็นตัวกลางแสวงหาและ เผยแพร่ข่าวสารเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) นอกจากนี้เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการ

¹ สุบรรณ พันธ์วิภาส และคณะ , “สถานการณ์อาชญากรรมทางเพศด้านข่มขืนในประเทศไทย,” เล่มที่ 3 วารสารอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม น.47 (ก.ค.2528).

² บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543), น.107.

³ ขวลิต ปัญญาลักษณ์, “หนังสือพิมพ์กับสิทธิในการรับรู้ของประชาชน,” วารสารสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย น. 26-27 (2526)

แสดงความคิดเห็น (Freedom of Expression)⁴ ซึ่งสื่อมวลชนก็คือประชาชนผู้หนึ่ง⁵ ย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

อย่างไรก็ดีการใช้เสรีภาพในการกระทำ (Liberty of action) ของสื่อมวลชนอาจกระทบกระเทือนต่อสิทธิของบุคคลอื่นหรือกระทบกระเทือนต่อสิทธิประโยชน์ของรัฐได้ เสรีภาพของสื่อมวลชนจึงมิใช่เสรีภาพที่มีอยู่โดยเด็ดขาดปราศจากข้อจำกัด⁶ แต่เป็นเสรีภาพที่ถูกจำกัดเพื่อความเคารพสิทธิในความเป็นส่วนตัว เพื่อความมั่นคงของชาติ เพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

สิทธิในความเป็นส่วนตัวเป็น “คุณค่า” ประจำตัวของมนุษย์ Michael A. Zimmerman, King, O’ Neill กล่าวว่า สิทธิในความเป็นส่วนตัวหมายถึง สิทธิที่จะอยู่คนเดียวโดยปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลอื่น รวมไปถึงสิทธิที่จะปกป้องจากการเปิดเผยเรื่องส่วนตัวโดยไม่เคารพและทำให้อับอาย และเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติยศ⁷ อย่างไรก็ดีสิทธิในความเป็นส่วนตัวก็มิได้ขัดขวางการเผยแพร่เรื่องราวซึ่งเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นสื่อมวลชนจะสามารถรุกรานสิทธิในความเป็นส่วนตัวได้เฉพาะในเรื่องราวที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ

2. ข้อจำกัดของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเผยแพร่ข่าวผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศ

การดำเนินงานของสื่อมวลชนมิได้มุ่งหมายเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะเท่านั้น แต่ยังคงคำนึงถึงผลประโยชน์ในทางธุรกิจด้วยสื่อมวลชนจึงนำเสนอข่าวสารในลักษณะที่เจาะลึกเนื้อหาข้อเท็จจริง มีการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้ตกเป็นข่าว หรือมีการใช้เทคนิคการรายงานข่าวให้น่าตื่นเต้น เร้าอารมณ์เพื่อได้รับความสนใจจากประชาชน ซึ่งส่งผลให้การรายงานข่าวเกิดความผิดเกี่ยวกับเพศมีการบรรยายเหตุการณ์การกระทำ ความผิดทางเพศอย่างละเอียดโดยการแต่งเติมเสนอข่าวและภาพที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจต่อผู้เสียหาย หรือเผยแพร่ภาพถ่าย ชื่อ หรือข้อมูลอื่นอันทำให้รู้ถึงตัวผู้เสียหาย เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในชื่อเสียง เกียรติคุณ และความ เป็นส่วนตัวของผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศจึงมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาควบคุมการเผยแพร่ข่าวของสื่อมวลชน ดังนี้

2.1 ความผิดฐานหมิ่นประมาทในประมวลกฎหมายอาญา

กฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา⁸ ประเทศอังกฤษ ประเทศเยอรมันและของประเทศไทยมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองชื่อเสียงเกียรติยศของประชาชน โดยแต่ละประเทศมีองค์ประกอบความผิดที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

ความผิดฐานหมิ่นประมาท (Libel) ของประเทศสหรัฐอเมริกา⁹ มีองค์ประกอบดังนี้ ข้อความที่ใช้ในการใส่ความจะต้องเป็นข้อความ

⁴ บทมรดุต บุญนาค, “เสรีภาพในการพูดในสหรัฐอเมริกา,” วารสารนิติศาสตร์, น. 69-70 (มิถุนายน 2515).

⁵ วรวิทย์ ฤทธิพิศ, “เสรีภาพในการพิมพ์กับความเที่ยงธรรมในการพิจารณาคดีอาญา,” วารสารอัยการ, เล่มที่ 153, ปีที่ 13, น. 15.

⁶ บุญทิพย์ ผ่องจิตต์, “เสรีภาพของหนังสือพิมพ์กับความรับผิดชอบหมิ่นประมาทในสหรัฐอเมริกา,” วารสารนิติศาสตร์, ปีที่ 10, ฉบับที่ 4, น. 584 (2521)

⁷ Michael A. Zimmerman, King, O’ Neill, How to Implement Privacy and Security, (S.I.: Theorem, 1976), pp. 1-2.

⁸ “Libel and Slander” American Jurisprudence (Vol. 33) pp. 291- 298 (1946).

⁹ Philip Lewis , Gately on Libel and Slander , eighth edition (London : Sweet & Maxwell, 1981), pp.647-649.

ที่ทำให้ผู้ถูกใส่ความเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง ถูกกีดกันออกจากสังคม หรือถูกตีคุณค่าหรือราคาลดลงโดยไม่จำเป็นต้องเป็นการสูญเสียชื่อเสียงในทางศีลธรรม ข้อความที่ถูกใส่ความจะเป็นความจริงหรือเป็นความเท็จก็ได้ จำเลยสามารถยกข้อต่อสู้ในเรื่องข้อความเป็นความจริงขึ้นพิสูจน์ได้ต่อเมื่อข้อความหมิ่นประมาทเป็นประโยชน์แก่สาธารณะเท่านั้น และข้อความหมิ่นประมาทจะต้องถูกเผยแพร่ไปยังบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยผู้ใส่ความมีเจตนาที่จะเผยแพร่ข้อความดังกล่าว อนึ่งข้อความที่เป็นการหมิ่นประมาทนั้นต้องสามารถเข้าใจได้ว่ากล่าวถึงบุคคลใด โดยไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงชื่อของผู้นั้น

ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาของประเทศเยอรมัน¹⁰ มีองค์ประกอบดังนี้ คือ การกล่าวยืนยันหรือเผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จต่อบุคคลที่สามซึ่งทำให้ผู้ถูกใส่ความเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง โดยผู้ใส่ความมีเจตนากล่าวข้อความโดยทราบอยู่แล้วว่าข้อความดังกล่าวเป็นเท็จ

ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาของประเทศไทย (มาตรา 328) มีองค์ประกอบดังนี้ คือ เป็นการใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง (อันเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามมาตรา 326) โดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด แผ่นเสียงหรือสิ่งบันทึกเสียงอย่างอื่น หรือกระทำการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดย

การป่าวประกาศด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งคำว่า การใส่ความ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมอันเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงประการใดประการหนึ่งของผู้ถูกใส่ความไม่ว่าจะเป็นความจริงหรือความเท็จต่อบุคคลที่สาม ในการนี้ศาสตราจารย์จิตติ ดิงศภัทิย์ ได้วินิจฉัยว่า การใส่ความโดยข้อความที่น่าจะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชังเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้ ได้แก่ เป็นการใส่ความเกี่ยวกับความประพฤติดีชั่วหรือทุจริตอันเป็นความผิดทางอาญา หรือเป็นการใส่ความเกี่ยวกับความประพฤติเสื่อมเสียในทางประเวณี หรือเป็นการใส่ความเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นการเสื่อมเสียในหน้าที่การงาน วิชาชีพ อาชีพ การค้า หรือธุรกิจ หรือเป็นการใส่ความเกี่ยวกับฐานะการเงินที่ไม่น่าเชื่อถือ และประการสุดท้ายเป็นการใส่ความโดยไม่เกี่ยวกับความประพฤติดีชั่วหรือเสื่อมเสียของผู้ถูกใส่ความ (มิได้ใส่ความว่าผู้ถูกใส่ความมีความประพฤติในทางที่เสื่อมเสีย ผิดศีลธรรม) แต่ทำให้อื่นที่ได้ทราบข้อเท็จจริงดูหมิ่นเกลียดชังผู้ถูกใส่ความ เช่น กล่าวหาว่าชายฉกรรจ์ไม่มีความสามารถในทางเพศ กล่าวว่าเป็นคนวิกลจริต กล่าวว่าเป็นโรคติดต่อชนิดที่สังคมกลัวและรังเกียจ กล่าวหาหญิงถูกข่มขืนเสียความบริสุทธิ์โดยผู้ใส่ความมีเจตนาประสงค์ต่อผลหรือยอเยื้องเห็นผลให้บุคคลที่สามทราบข้อเท็จจริงประการหนึ่งประการใดของผู้ถูกใส่ความ¹¹

จากการศึกษาพบว่ากฎหมายหมิ่นประมาทของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเยอรมันมีองค์ประกอบความผิดที่คล้ายกัน กล่าวคือ ข้อความหมิ่นประมาทต้องเป็นข้อความ

¹⁰ Taylor Wessing, Defamation and Privacy Law and Procedure in England, Germany and France, (www.taylorwessing.com) pp. 6 – 7.

¹¹ จิตติ ดิงศภัทิย์ ,คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : จีรรัชการพิมพ์ , 2545),น. 430-439.

อันเป็นเท็จ และผู้ใส่ความต้องการเผยแพร่ข้อความ โดยรู้ว่ายั่วข้อความดังกล่าวเป็นความเท็จ ส่วน ประเทศอังกฤษและประเทศไทยมีองค์ประกอบ ความผิดที่คล้ายกัน กล่าวคือ ข้อความหมิ่นประมาท ที่ทำให้ผู้ถูกใส่ความเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง จะเป็นข้อความอันเป็นจริงหรือ เป็นข้อความอันเป็นเท็จก็ได้ โดยจำเลยจะยกข้อ ต่อสู้ในเรื่องข้อความอันเป็นจริงขึ้นมาพิสูจน์ได้ เมื่อการเผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาทเป็นประโยชน์ แก่สาธารณะ และผู้ใส่ความมีเพียงเจตนาในการ เผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาทให้บุคคลหนึ่ง บุคคลใดทราบก็มีความผิดฐานหมิ่นประมาทแล้ว

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่ากฎหมาย หมิ่นประมาทโดยการโฆษณาของไทยคล้ายกับ กฎหมายหมิ่นประมาทของประเทศอังกฤษที่ ควบคุมการเผยแพร่ข่าวที่มีเนื้อหาที่ละเมิดต่อ ชื่อเสียงและเกียรติคุณของผู้เสียหายในคดีความ ผิดเกี่ยวกับเพศซึ่งมีความครอบคลุมกว่ากฎหมาย หมิ่นประมาทของประเทศสหรัฐอเมริกาและ ประเทศเยอรมันที่ควบคุมการนำเสนอข่าวสารที่ ทำให้ผู้ตกเป็นข่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น เกลียดชังเฉพาะข้อความที่เป็นความเท็จเท่านั้นและ ผู้ศึกษาเห็นว่ากรณีที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวโดยมี การเจาะลึกข้อเท็จจริง มีการบรรยายเหตุการณ์ การล่วงละเมิดทางเพศผู้เสียหายอย่างละเอียด เป็นการใส่ความโดยแสดงข้อเท็จจริงอันเป็น ความจริงของผู้เสียหายที่เกินความจำเป็น โดย ข้อเท็จจริงอันเป็นความจริงเหล่านี้แม้จะมีได้เป็น การกล่าวหาว่าผู้เสียหายมีความประพฤติในทางที่ เสื่อมเสีย ผิดศีลธรรม แต่ทำให้ผู้รับข่าวสาร ทราบลักษณะการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิด

ทางเพศที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหายอย่างละเอียด ดูหมิ่นเกลียดชังผู้เสียหายซึ่งถือเป็นความผิดฐาน หมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ในการนี้ผู้เสียหาย สามารถใช้สิทธิฟ้องร้องสื่อมวลชนผู้ละเมิดสิทธิ ในชื่อเสียง เกียรติคุณของผู้เสียหายซึ่งเป็นการให้ ความคุ้มครองภายหลังจากการที่มีความเสียหาย เกิดขึ้นเท่านั้น

2.2 กฎหมายควบคุมการเผยแพร่ ข้อมูลอันระบุนถึงตัวผู้เสียหาย

ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศ อังกฤษตรากฎหมายลายลักษณ์อักษรขึ้นมาเพื่อ ควบคุมการเผยแพร่ข่าวผู้เสียหายในความผิด เกี่ยวกับเพศทั้งที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ และทั้งถูก ทำร้ายทางเพศจากบุคคลในครอบครัวหรือบุคคล ภายนอกโดยกำหนดเป็นข้อจำกัดก่อน (Prior Re- straint) กล่าวคือ ควบคุมมิให้สื่อมวลชนโฆษณา เผยแพร่ ข้อมูลส่วนตัวของผู้เสียหายโดยอัตโนมัติ ซึ่งทำให้ผู้เสียหายได้รับความคุ้มครองตั้งแต่ต้น มิใช่ปล่อยให้สื่อมวลชนโฆษณา เผยแพร่ก่อนแล้ว จึงมาพิจารณาว่าการโฆษณา เผยแพร่นั้นก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือไม่

ประเทศสหรัฐอเมริกามีบางมลรัฐ บัญญัติให้การเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวของผู้เสียหาย ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศเป็นความผิดทางอาญา ได้แก่ มลรัฐแมสซาชูเซตส์ควบคุมมิให้สื่อมวลชน เผยแพร่ หรือเปิดเผยชื่อผู้เสียหายที่เป็น เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปีซึ่งถูกกระทำอนาจารหรือ ผู้เสียหายซึ่งถูกข่มขืนกระทำความผิดหรือถูก ทำร้ายร่างกายโดยมีเจตนาที่จะข่มขืนกระทำความ ผิด¹² มลรัฐจอร์เจียควบคุมมิให้สื่อมวลชน เผยแพร่ชื่อ หรือหลักฐานอันอันระบุนถึงตัวผู้เสียหาย

¹² Massachusetts General Laws Chapter 265 Section 24 C

โดยจำกัดเฉพาะผู้เสียหายที่เป็นผู้หญิงซึ่งถูกข่มขืน กระทำชำเรา หรือถูกทำร้ายร่างกายโดยมีเจตนาที่จะข่มขืนกระทำชำเรา¹³ มลรัฐเซาธ์แคโรไลนา ควบคุมมิให้สื่อมวลชนเผยแพร่ชื่อของผู้เสียหาย ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ¹⁴ ส่วนมลรัฐฟลอริดา ควบคุมมิให้สื่อมวลชนเผยแพร่ชื่อ ที่อยู่ หรือชื่อเท็จจริงอื่นอันทำให้ระบุถึงตัวผู้เสียหาย หรือ ข้อมูลของผู้เสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ¹⁵ จากการศึกษาเห็นว่ากฎหมายอาญาของมลรัฐฟลอริดาให้ความคุ้มครองผู้เสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศครอบคลุมกว่ากฎหมายอาญาของมลรัฐอื่น กล่าวคือ ให้ความคุ้มครองผู้เสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศไม่ว่าจะเป็นผู้ชาย หรือผู้หญิงโดยไม่จำกัดฐานความผิดและควบคุมการเผยแพร่ไม่เฉพาะชื่อ แต่รวมถึงที่อยู่ หรือชื่อเท็จจริงอื่นอันทำให้ระบุถึงตัวผู้เสียหาย หรือ ข้อมูลของผู้เสียหายด้วย

นอกจากนี้มีการป้องกันมิให้ข้อมูลเข้าไปอยู่ในความครอบครองของสื่อมวลชนโดยการควบคุมหน่วยงานของรัฐมิให้เปิดเผยข้อมูลของผู้เสียหาย ปรากฏตามกฎหมายของมลรัฐอาลาสก้าและมลรัฐแมสซาชูเซตส์ซึ่งควบคุมหน่วยงานของรัฐมิให้เปิดเผยบันทึกของศาลหรือบันทึกของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายอื่นที่ประกอบด้วยรายละเอียดอันระบุถึงตัวผู้เสียหาย ซึ่งมีสภาพที่เป็นความลับต่อสาธารณชน อันได้แก่ รูปภาพ, ชื่อสกุล, ที่อยู่, เบอร์โทรศัพท์¹⁶ และไม่ถือว่าข้อมูลเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของ

บันทึกมหาชน¹⁷ ส่วนมลรัฐเท็กซัสเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศใช้นามแฝงแทนชื่อจริงในรายงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจบันทึกของศาล หรือเอกสารอื่นของรัฐ¹⁸ การกำหนดความรับผิดชอบไว้ที่รัฐบาลดังที่กล่าวมาเป็นการปรับปรุงประโยชน์ของรัฐให้สอดคล้องกับเสรีภาพของสื่อมวลชน ซึ่งแม้ว่าสื่อมวลชนจะไม่มีเสรีภาพอย่างแท้จริงแต่ยังคงรักษาสีทิวเสรีภาพในการตีพิมพ์ และเผยแพร่ข้อมูลเท่าที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ตามหากสื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งอื่นที่มีใช้บันทึกของมหาชน (เป็นการได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย) กฎหมายนี้ไม่อาจให้ความคุ้มครองผู้เสียหายได้

ส่วนประเทศอังกฤษได้ตรา Sexual Offences (Amendment) Act 1992 บัญญัติข้อจำกัดในการรายงานข่าวคดีความผิดเกี่ยวกับเพศของสื่อมวลชน โดยกำหนดห้ามเผยแพร่เฉพาะชื่อ ที่อยู่ ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหวของผู้เสียหายตลอดชั่วชีวิตของผู้เสียหายนับแต่เวลาที่มีการร้องทุกข์ของผู้เสียหายต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าตนถูกล่วงละเมิดทางเพศ¹⁹ และห้ามเผยแพร่หลักฐานอันทำให้สาธารณชนระบุตัวผู้เสียหายได้ตลอดชั่วชีวิตของผู้เสียหายนับแต่เวลาที่ผู้ต้องสงสัยถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด²⁰ ดังนั้นการนำเสนอข่าวระหว่างเวลาที่มีการร้องทุกข์เป็นครั้งแรกจนกระทั่งก่อนเวลาที่ผู้ต้องสงสัยถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด สื่อมวลชนสามารถเผยแพร่ข้อมูลอันระบุถึงตัวเสียหายได้เพราะข้อมูลนี้จะช่วยใน

¹³ Georgia Code Section 16-6-23

¹⁴ Code of Laws of South Carolina Section 16-3-730

¹⁵ Florida Statute Section 794.03

¹⁶ Alaska Statute Section 12.61.110

¹⁷ Alaska Statute Section 12.61.140 , Massachusetts General Laws Chapter 265 Section 24 C

¹⁸ Texas Code of Criminal Procedure Article 57.02

¹⁹ Sexual Offences (Amendment) Act 1992, S 1(1)

²⁰ Sexual Offences (Amendment) Act 1992, S 1(2)

การสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากสื่อมวลชนใดฝ่าฝืนข้อจำกัดดังกล่าวต้องถูกลงโทษตามที่กฎหมายกำหนด²¹ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้เสียหายมีอายุเกินกว่า 16 ปี ได้ให้ความยินยอมไว้เป็นหนังสือซึ่งการให้ความยินยอมนี้ต้องเกิดขึ้นโดยสมัครใจ ปราศจากอำนาจบังคับที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย²²

ส่วนในประเทศไทยมีการควบคุมการเผยแพร่ข่าวผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศโดยกำหนดเป็นข้อจำกัดก่อนคุ้มครองผู้เสียหายไม่ครอบคลุมทุกกลุ่ม กล่าวคือ คุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 27 โดยห้ามมิให้สื่อมวลชนนำข้อมูลส่วนตัวของเด็กไปเปิดเผยต่อสาธารณะจนเกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ นอกจากนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 9 ควบคุมสื่อมวลชนมิให้เผยแพร่เหตุการณ์ ภาพความรุนแรง หรือระบุชื่อผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวซึ่งความผิดทางเพศก็เป็นการกระทำความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัวประเภทหนึ่ง คือ การบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ ดังนั้นเฉพาะผู้เสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศซึ่งถูกทำร้ายจากบุคคลในครอบครัวเท่านั้นที่ได้รับความคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวจากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน

3. บทสรุป

กฎหมายลำดับรองของประเทศไทยให้

ความคุ้มครองสิทธิในชื่อเสียงเกียรติคุณและความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศโดยการควบคุมการเผยแพร่ข่าวของสื่อมวลชนไม่ครอบคลุมทุกกลุ่ม กล่าวคือกฎหมายที่ควบคุมการเผยแพร่ข่าวในลักษณะที่เป็นข้อจำกัดก่อนคุ้มครองเฉพาะผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และผู้เสียหายซึ่งถูกกระทำโดยบุคคลในครอบครัว ส่วนในประมวลกฎหมายอาญาไม่มีบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายโดยการควบคุมมิให้สื่อมวลชนเผยแพร่ชื่อ ภาพถ่าย หรือหลักฐานอันระบุถึงตัวผู้เสียหายเหมือนบางมลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ ในขณะเดียวกันแม้ว่าการบรรยายลักษณะการกระทำความผิดทางเพศที่กระทำต่อผู้เสียหายอย่างละเอียดเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา แต่มีปัญหาในเรื่องการตีความคำว่า ใส่ความ อาจมีนักวิชาการมีความเห็นไม่ตรงกัน หรือถ้าเห็นว่าเป็นการใส่ความอันเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ก็เป็นการให้ความคุ้มครองภายหลังจากที่มีการเผยแพร่ข้อความที่เป็นการหมิ่นประมาทต่อสาธารณะซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อกิตติศรีความเป็นมนุษย์ ชื่อเสียง และสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้

เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข่าวคดีความผิดเกี่ยวกับเพศที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะกับสิทธิในชื่อเสียง เกียรติคุณและความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศจึงเสนอแนะว่าสื่อมวลชนควรนำเสนอเฉพาะชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของผู้ต้องหา ลักษณะการกระทำความผิด

²¹ Sexual Offences (Amendment) Act 1992, S. 5 (1)

²² Sexual Offences (Amendment) Act 1992, S. 5 (2) ¹² Massachusetts General Laws Chapter 265 Section 24 C

โดยไม่ต้องบรรยายรายละเอียดการกระทำทางเพศ ที่ผู้ต้องหากระทำต่อผู้เสียหาย สถานที่เกิดเหตุ รายละเอียดเกี่ยวกับการจับกุม การสืบสวนสอบสวน และพิจารณาคดีของศาลเพื่อให้ประชาชนได้ทราบ ถึงพฤติการณ์ของผู้กระทำผิด และระมัดระวังมิให้ตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิดอีกในอนาคตอัน เป็นการป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ สื่อมวลชนนำเสนอและเผยแพร่ข่าวโดยละเมิด ต่อสิทธิในชื่อเสียง เกียรติคุณและความเป็นส่วนตัว ของผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศตั้งแต่แรก โดยไม่ต้องรอให้มีการคุ้มครองเมื่อผู้เสียหายถูก ละเมิดสิทธิแล้วจึงนำคดีมาฟ้องศาลเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาททางอาญา ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้บัญญัติกฎหมายโดยเฉพาะสำหรับผู้ใดซึ่ง

รวมถึงสื่อมวลชนที่เผยแพร่ภาพ ชื่อ หรือหลักฐาน อื่นอันทำให้สามารถระบุถึงตัวผู้เสียหายใน คดีความผิดเกี่ยวกับเพศเป็นความผิดฐานหนึ่งใน ประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะความผิดเกี่ยวกับ ชื่อเสียงโดยเทียบเคียงจากกฎหมายอาญาของ มลรัฐฟลอริดาเช่นนี้บทบัญญัติกฎหมายควรมี รายละเอียดดังนี้

“มาตรา ห้ามมิให้ผู้ใดพิมพ์
กระจายเสียง หรือ โฆษณา ชื่อ ที่อยู่ หรือชื่อ
เท็จจริงอันอื่นทำให้ระบุถึงตัวผู้เสียหาย
หรือข้อมูล ของผู้เสียหายในคดีความผิด
เกี่ยวกับเพศ
ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง
ต้องระวางโทษ...”